

معمای بوئینگ و ایرباس

شرکت‌های ایرباس و بوئینگ که ماه‌ها است در حال مذاکره برای فروش هواپیما به ایران هستند، به دنبال مصوبه مجلس نمایندگان آمریکا و همین‌طور نامشخص بودن مواضع دولت ترامپ، از بلاتکلیفی این قراردادهای چند ده میلیارد دلاری خبر می‌دهند.

شرکت‌های ایرباس و بوئینگ که ماه‌ها است در حال مذاکره برای فروش هواپیما به ایران هستند، به دنبال مصوبه مجلس نمایندگان آمریکا و همین‌طور نامشخص بودن مواضع دولت ترامپ، از بلاتکلیفی این قراردادهای چند ده میلیارد دلاری خبر می‌دهند.

به گزارش جام‌جم، با اعلام رفع تحریم‌های ظالمانه غرب علیه ایران، مسئولان کشور خواستند عقب‌افتادگی در بخش‌های مختلف را جبران کنند و به همین منظور مذاکرات با شرکت‌های هواپیماساز بوئینگ آمریکا و ایرباس فرانسه را آغاز کردند.

این در حالی است که طبق تفاهم‌نامه ایران با شرکت‌های هواپیماساز بوئینگ و ایرباس قرار بود طی 12 سال 118 فروند هواپیمای ایرباس و 80 فروند هواپیمای بوئینگ از طریق فاینانس وارد کشور شود، اما هنوز قراردادی در زمینه خرید هواپیما منعقد نشده است که کارشکنی دولت و کنگره آمریکا مهم‌ترین دلیل این تاخیر بوده است.

با انتخاب دونالد ترامپ به عنوان رئیس‌جمهور جدید آمریکا و مخالفت‌های آشکار وی با برجام و تصاحب اکثریت کنگره توسط حزب جمهوریخواه، مخالفت یانکی‌ها برای فروش هواپیما به ایران رنگ جدی‌تری به خود گرفته است. به‌طوری‌که اکنون شرکت‌های هواپیماساز غربی به‌صورت علنی اعلام می‌کنند مطیع نظر دولت جدید آمریکا درباره فروش هواپیما به ایران خواهند بود.

از سوی دیگر، مجلس نمایندگان آمریکا هفته گذشته با تصویب طرحی درصدد ممنوعیت فروش هواپیما به ایران برآمد. طرح تصویب‌شده توسط مجلس نمایندگان آمریکا هنوز به رأی سنای این کشور گذاشته نشده است. باراک اوباما رئیس‌جمهور نیز گفته تا زمانی که در قدرت حضور دارد این طرح را وتو خواهد کرد. با این حال، از آنجا که تصمیم ترامپ درباره فروش هواپیما به ایران مشخص نیست، به‌نظر می‌رسد شرکت‌های بوئینگ و ایرباس تا زمان اعلام نظر قطعی ترامپ، از فروش هواپیما به ایران خودداری کنند.

مقامات شرکت بوئینگ در همین زمینه گفتند، اگر دولت ترامپ سیاست آمریکا در قبال ایران را تغییر دهد و فروش هواپیما را ممنوع سازد، این شرکت به این تصمیم احترام خواهد گذاشت.

این در حالی است که بوئینگ و ایران‌ایر هنوز قرارداد نهایی برای فروش هواپیما منعقد نکرده‌اند و مذاکرات میان طرفین در جریان است. اوایل این هفته، مقامات بوئینگ از اظهارنظر در مورد مذاکرات جاری با طرف ایرانی خودداری کردند و نگفتند که آیا مقامات این شرکت در حال کار با دولت اوباما برای سرعت بخشیدن به فروش هواپیما قبل از روی کار آمدن دولت ترامپ در اواسط ماه ژانویه هستند یا نه. با این حال، تیم نیل، سخنگوی سیاست‌گذاری عمومی هواپیماهای تجاری بوئینگ در این باره گفت: «(این قرارداد) وقتی اتفاق بیفتد، اتفاق خواهد افتاد.» وی افزود، اگر دولت ترامپ سیاست آمریکا در قبال ایران را تغییر دهد و فروش جت‌های مسافری به این کشور را ممنوع سازد، بوئینگ به این تصمیم احترام خواهد گذاشت.

ایرباس از بلاتکلیفی سخن می‌گوید

کلاود براندس، معاون رئیس شرکت ایرباس در امور تأمین مالی مشتریان در خاورمیانه نیز گفت، ایرباس منتظر خواهد ماند تا ببیند سنا و رئیس‌جمهور باراک اوباما چه واکنشی به تصمیم اخیر مجلس نمایندگان نشان می‌دهند.

وی افزود: حتی اگر توقف فروش هواپیما به ایران رای نیابد، رای اولیه مجلس نمایندگان در شرایطی که ایرباس در حال مذاکره در مورد شرایط نهایی قرارداد است، یک «وضعیت بلاتکلیفی» به وجود آورده است.

براندس افزود: «تصمیم نهایی هر چه باشد، از نظر زمانی برای این قرارداد خوب نیست... ما باید واکنش ایران را ببینیم.» چه اوباما مصوبه مجلس نمایندگان را وتو کند و چه نکند، روی کار آمدن دونالد ترامپ «حکایت از وضعیت خوبی ندارد.» براندس تصریح کرد: اگر ایران پول را نقد پرداخت کند، ایرباس ممکن است بتواند تا قبل از پایان سال کار تحویل یک هواپیمای باریک پیکر ای 321 به ایران را پیش ببرد، هرچند که این یک فروند «به‌عنوان بخشی از یک بسته مورد مذاکره قرار گرفته» و هنوز باید قرارداد نهایی امضا شود.

وی گفت، شرکت ایرباس در خصوص فروش چهار فروند هواپیمای پهن پیکر ای 330 با ایران رایزنی کرده است. این مدیر شرکت ایرباس گفت: حتی اگر قرارداد ایرباس از مخالفت جمهوریخواهان جان سالم به در ببرد، بعید است به یک قرارداد قطعی برای فروش همه 118 فروند هواپیمای اعلام شده تبدیل شود، زیرا ایران پنج ماه بعد از توافق با ایرباس، برای خرید 109 فروند هواپیما از بوئینگ توافق کرده است. تعداد نهایی فروش هواپیما توسط این دو شرکت به ایران هنوز مشخص نیست.

براندس افزود: تعداد نهایی هواپیماها احتمالاً پس از موفقیت ایران در تأمین مالی قراردادهای مشخص خواهد شد که با توجه به حساسیت‌های سیاسی نسبت به قرارداد به امری پیچیده تبدیل شده است. هرچند خزانه‌داری آمریکا در ماه سپتامبر مجوزی را برای فروش 17 فروند هواپیمای ایرباس به ایران صادر کرد، اما ایران به دنبال تأمین مالی این قرارداد از شرکت دویب ابروسپیس انترپرایز است که مستلزم صدور مجوز دیگر است.

زمان ورود مشخص نیست

مقصود اسعدی سامانی، دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی کشور در این باره به جام‌جم گفت: طبق توافقی که ایران با کشورهای 1+5 انجام داد قرار بود همه تحریم‌های کشور برداشته شود اما تحریم‌ها در بخش‌هایی مانند شبکه بانکی همچنان مشاهده می‌شود و یکی از دغدغه‌های شرکت‌های عرضه‌کننده هواپیما همین موضوع است. وی افزود: یکی از تعهداتی که آمریکایی‌ها طبق برجام باید انجام دهند لغو تحریم‌های هواپیمایی ایران است که در متن برجام به صراحت دیده شده و اگر این موضوع به مرحله اجرا نرسد این توافق با اختلالاتی روبه‌رو خواهد شد. اسعدی سامانی با اشاره به این‌که هنوز قراردادی امضا نشده و فقط برای خرید هواپیما توافق شده است، تصریح کرد: تا زمانی که قرارداد ایران با بوئینگ و ایرباس نهایی نشود نمی‌توان زمان ورود هواپیما به کشور را پیش‌بینی کرد. ضمن این‌که اکنون کنگره و رئیس‌جمهور جدید آمریکا خیلی به این موضوع علاقه نشان نمی‌دهند و ایران نیز برای رفع این مشکل مذاکراتی را انجام می‌دهد. دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی کشور ادامه داد: مسئولان ایران در حال مذاکره هستند و امیدواریم ورود این هواپیماها به کشور برای کاهش عمر ناوگان هوایی سریع‌تر اتفاق بیفتد.

واردات هواپیما از چین

به نظر می‌رسد مشکلات خرید هواپیما از ایرباس و بوئینگ با روی کار آمدن ترامپ سبب شده مسئولان کشورمان از هم‌اکنون به فکر گزینه‌های جدید باشند و شاید سفر عباس آخوندی وزیر راه و شهرسازی به چین را باید در همین راستا دانست. البته هنوز هم بحث خرید هواپیما از روسیه مطرح است. از سوی دیگر، حشمت‌الله فلاحت‌پیشه عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس درباره مصوبه مجلس نمایندگان آمریکا برای لغو فروش هواپیما به ایران به میزان گفت: بدون شک مصوبه آمریکا در خصوص منع خرید و فروش هواپیما به ایران با وتوی اوپاما روبه‌رو خواهد شد اما اگر به زمان ترامپ انتقال پیدا کند اظهارنظر درباره این موضوع و سرنوشت این مصوبه بسیار سخت است زیرا نمایندگان سنا در کنگره درصدد لغو خرید و فروش هواپیما به ایران هستند. علیرضا منطری معاون سابق امور هوانوردی و بین‌الملل سازمان هواپیمایی کشوری هم به جام‌جم گفت: شروع به کار مسئولان سیاسی به طور معمول نمی‌تواند تاثیر قابل توجهی بر معاهدات بین‌المللی بگذارد، زیرا در این صورت بیشترین ضرر متوجه همان کشور خواهد شد.

وی افزود: اگرچه احتمال لغو توافق خرید هواپیما ضعیف است، ولی شاید رفتارهای سیاسی دولت جدید آمریکا موجبات تاخیر در اجرا را فراهم آورد. البته اگر مذاکرات خرید هواپیما منجر به امضای قرارداد تجاری شده بود، بهتر بود. تصمیمات سیاسی مشروط به اوضاع و احوال خود می‌باشد و باید منتظر آینده بود ولی در صورت برخوردهای تند نیز می‌توان به راهکارهای مناسبی دست یافت تا هواپیمای مورد نیاز را تامین نمود.

هنوز به ما چیزی منعکس نشده است

اصغر فخریه گاشان، قائم‌مقام وزیر راه و شهرسازی در امور بین‌الملل و مسئول تیم مذاکرات برای خرید هواپیما از شرکت‌های بوئینگ و ایرباس به جام‌جم گفت: این‌که گفته می‌شود بوئینگ و ایرباس به ایران نمی‌آیند حرف آمریکا نبوده و اصلاً چنین تحلیلی وجود ندارد. وی در پاسخ به این پرسش که خبرگزاری‌های بین‌المللی مانند بلومبرگ به نقل از مقامات بوئینگ و ایرباس از بلاتکلیفی فروش هواپیما به ایران گزارش داده‌اند، تصریح کرد: این خبرگزاری‌ها ممکن است خبرهای زیادی را گزارش دهند و همه از روی هم کپی کنند اما فقط این جمله را می‌توانم بگویم که هنوز چیزی در این زمینه به ما منعکس نشده است.

محمدحسین علی‌اکبری
اقتصاد